

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**Међународна инвестициона позиција Србије
у четвртом тромесечју 2013.**

Март 2014. године

Нето међународна инвестициона позиција (МИП) Републике Србије је на крају 2013. била негативна (нето дужничка) и износила је 30.856,7 милиона евра, или 96,4% БДП-а. У односу на треће тромесечје 2013, негативна нето позиција повећана је за 328,6 милиона евра, док је њено учешће у БДП-у смањено за 0,9 процентних поена.

*Страна финансијска актива Србије*¹ је крајем 2013. износила 17.576,7 милиона евра. У току четвртог тромесечја повећана је за 336,0 милиона евра, и то по основу реализованих нето трансакција за 532,1 милион евра, док су на њено смањење утицале негативна валутна промена од 91,5 милиона евра, промена цена за 55,5 милиона евра и остале промене за 49,2 милиона евра (највећим делом због кашњења у извештавању по краткорочним трговинским кредитима).

У структури финансијске aktive, посматрано према врсти финансијских инструмената, највеће учешће имале су девизне резерве Народна банке Србије од 63,7%, готов новац и депозити (који се састоји од диспонибилних девизних резерви домаћих банака у иностранству и ефективног страног новца у поседу резидената) од 22,4% и директне инвестиције резидената у иностранству од 10,5%.

Посматрано према врсти капитала, имовина резидената у иностранству (власнички капитал, власничке хартије од вредности, непокретности и реинвестирана добит) износила је 1.797,5 милиона евра, или 10,2% укупне aktive, кредитирање нерезидената (депозити, ефективни страни новац, међукомпанијски кредити, кредити и дужничке хартије од вредности) 4.557,8 милиона евра, или 25,9%, остала потраживања (техничке резерве осигуравајућих друштава) 32,6 милиона евра, или 0,2%, док се преостала актива односи на девизне резерве Народне банке Србије.

Посматрано по секторима, највеће учешће у финансијској активи Србије има Народна банка Србије, коју у целости чине девизне резерве Народне банке Србије. У периоду октобар–децембар актива Народне банке Србије повећана је за 744,4 милиона евра због прилива у резерве у износу од 886,7 милиона евра, док су на њено смањење утицали ефекти негативних валутних промена (86,9 милиона евра) и смањења цене злата (55,5 милиона евра).

Учешће јавног сектора у укупној активи износило је 0,2%, или 27,5 милиона евра. Актива јавног сектора састоји се од улагања у непокретности у иностранству и потраживања по одобреним финансијским кредитима нерезидентима у износу од 15,6 и 11,9 милиона евра, респективно.

Учешће банака у укупној активи износило је 6,9%, или 1.214,5 милиона евра. Актива банака се састоји од диспонибилних девизних резерви у иностранству (1.052,4 милиона евра), портфолио инвестиција (50,1 милион евра), директних инвестиција (59,1 милион евра) и потраживања по одобреним финансијским кредитима (53,0 милиона евра). У периоду октобар–децембар актива банака је смањена за 445,0 милиона евра. Смањење је настало по основу пада диспонибилних девизних резерви (366,4 милиона евра), раздужења по кредитима (28,1 милион евра) и улагања у дужничке хартије од вредности (59,7 милиона евра). Улагања у портфолио власнички капитал (1,7 милиона евра) и директне инвестиције (7,6 милиона евра) имали су супротан ефекат.

Учешће осталог сектора у укупној активи износило је 29,3%, или 5.145,9 милиона евра. Активу осталог сектора чине ефективни страни новац становништва (2.880,7 милиона евра), директне инвестиције домаћих предузећа у иностранству (1.779,4 милиона евра), потраживања по трговинским кредитима домаћих предузећа (317,6 милиона евра), портфолио инвестиције (80,0 милиона евра), потраживања по финансијским кредитима (55,5 милиона евра) и остала потраживања (32,7 милиона евра). У периоду октобар–децембар актива предузећа је повећана за 36,7 милиона евра по основу повећања трговинских кредита домаћих предузећа у иностранству, директних инвестиција и улагања у портфолио власничког капитала, док су остале инвестиције деловале у правцу њеног смањења.

*Страна финансијска пасива Србије*² је крајем 2013. износила 48.433,4 милиона евра и у периоду октобар–децембар повећана је за 664,5 милиона евра. Повећање је настало по основу

¹ Финансијску активу Републике Србије чине власнички капитал резидената у иностранству и потраживања од нерезидената.

² Финансијску пасиву Републике Србије чине власнички капитал нерезидената у земљи и дуговања према нерезидентима.

реализованих трансакција за 1.492,0 милиона евра, док су валутне и остале промене неутралисале ово повећање за 827,5 милиона евра.

У структури финансијске пасиве, посматрано по финансијским инструментима, највеће учешће имале су стране директне инвестиције (43,8%), кредити (38,8%), портфолио инвестиције (14,4%) и обавезе по готовом новцу и депозитима (1,9%), док су остале обавезе чиниле 1,1%.

Посматрано по природи капитала, имовина нерезидената у Србији износила је 17.704,7 милиона евра, или 36,6% укупне пасиве, а односи се на власнички капитал и акције инвестиционих фондова, конверзију дуга у капитал, власничке хартије од вредности, куповину непокретности у земљи, улагање нерезидената у огранке и реинвестирану добит. Обавезе по основу кредитирања резидената износиле су 30.648,1 милиона евра, или 63,3% укупне пасиве, а односе се на међукомпанијске зајмове, дужничке хартије од вредности, орочене депозите и депозите по виђењу нерезидената у домаћим банкама, финансијске и трговинске кредите и обавезе по повученим средствима алокације специјалних права вучења од Међународног монетарног фонда. Остале обавезе, које се највећим делом састоје од техничких резерви осигуравајућих друштава, износиле су 80,5 милиона евра, или 0,2% укупне пасиве.

Посматрано по секторима, учешће Народне банке Србије у финансијској пасиви износило је 1,5% укупне пасиве, или 748,5 милиона евра, коју у целисти чине дугорочни финансијски кредити. У периоду октобар–децембар пасива Народне банке Србије смањена је за 193,5 милиона евра, као последица отплате дуга и негативних валутних промена за 179,7 и 13,8 милиона евра, респективно.

Учешће јавног сектора у укупној пасиви износило је 28,6%, или 13.873,8 милиона евра. Пасиву јавног сектора чине обавезе по дужничким хартијама од вредности које су у поседу нерезидената (5.550,4 милиона евра), обавезе по иностраним финансијским кредитима (7.889,7 милиона евра) и обавезе по коришћеним средствима специјалних права вучења (433,7 милиона евра). Повећање пасиве јавног сектора у посматраном периоду за 828,0 милиона евра настало је због повећања обавеза по дужничким хартијама од вредности за 886,0 милиона евра (емисија еврообвезнице у децембру 2013. од 1 милијарде USD), док су негативне курсне разлике и раздужење по финансијским кредитима имале супротан ефекат (18,6 милиона евра и 39,4 милиона евра, респективно).

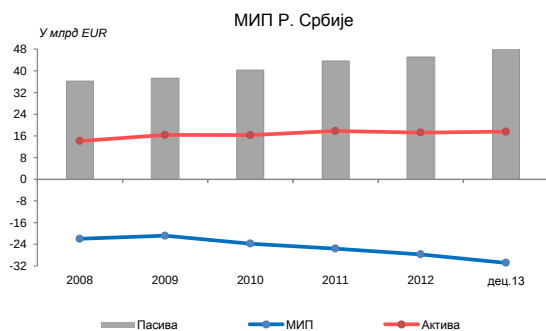
Учешће банака у укупној пасиви износило је 19,9%, или 9.623,5 милиона евра. Пасива банака се састоји од страних директних инвестиција (4.674,0 милиона евра), обавеза по финансијским кредитима (3.229,5 милиона евра), обавеза по депозитима нерезидената (907,0 милиона евра), портфолио инвестиција (812,8 милиона евра) и обавеза по трговинским кредитима (0,2 милиона евра). У периоду октобар–децембар пасива банака је смањена за 179,9 милиона евра, углавном услед смањења обавеза по финансијским кредитима.

Учешће предузећа у укупној пасиви износило је 49,9%, или 24.187,5 милиона евра. Пасиву предузећа чине стране директне инвестиције (16.549,4 милиона евра), обавезе по финансијским кредитима (6.482,4 милиона евра), портфолио инвестиције (610,1 милион евра), обавезе по трговинским кредитима (465,1 милион евра) и осталим инвестицијама (80,5 милиона евра). У посматраном периоду пасива предузећа је повећана за 209,9 милиона евра. Стране директне инвестиције нерезидената у домаћа предузећа повећане су за 289,5 милиона евра, као и обавезе по трговинским кредитима и осталим инвестицијама за 3,3 милиона евра и 40,2 милиона евра, респективно, док је дуг смањен код финансијских кредита (96,9 милиона евра) и портфолио инвестиција (26,1 милион евра).

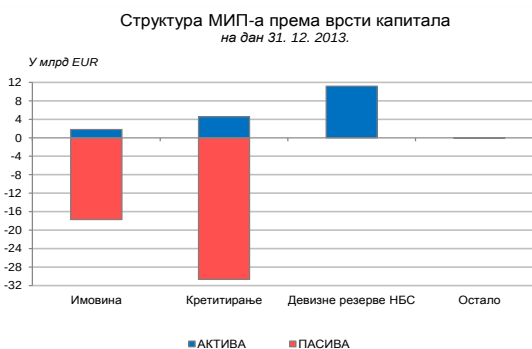
(Прелиминарни подаци)

У милионима EUR			
	Актива	Пасива	МИП
	31.12.2013.	31.12.2013.	31.12.2013.
Народна банка	11.188,8	748,5	10.440,3
Финансијски кредити		748,5	-748,5
Резервна актива	11.188,8		11.188,8
Јавни сектор	27,5	13.873,8	-13.846,4
Директне инвестиције	15,6		15,6
Портфолио инвестиције		5.550,4	-5.550,4
Финансијски кредити	11,9	7.889,7	-7.877,8
Специјална права вучења		433,7	-433,7
Банке и друге финансијске институције	1.214,5	9.623,5	-8.409,1
Директне инвестиције	59,1	4.674,0	-4.615,0
Портфолио инвестиције	50,1	812,8	-762,8
Готов новац и депозити	1.052,4	907,0	145,4
Финансијски кредити	53,0	3.229,5	-3.176,5
Трговински кредити и аванси		0,2	-0,2
Остали сектори	5.145,9	24.187,5	-19.041,6
Директне инвестиције	1.779,4	16.549,4	-14.769,9
Портфолио инвестиције	80,0	610,1	-530,1
Готов новац и депозити	2.880,7		2.880,7
Финансијски кредити	55,5	6.482,4	-6.426,9
Трговински кредити и аванси	317,6	465,1	-147,5
Осигурање, пензије и станд. гаранцијске шеме	20,4	14,0	6,4
Остала потраживања/обавезе	12,3	66,5	-54,3
УКУПНО	17.576,7	48.433,4	-30.856,7

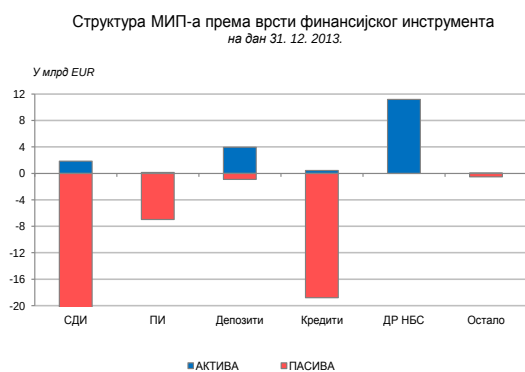
Извор: Народна банка Србије.

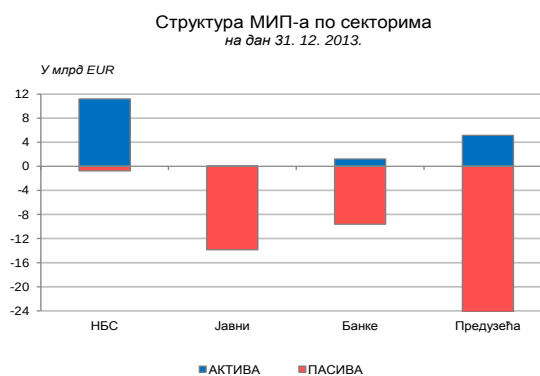
Извор: Народна банка Србије.

Извор: Народна банка Србије.

Извор: Народна банка Србије.

Извор: Народна банка Србије.